

[Aksel Larsen.]

samvirkende danske Husmandsforeninger, Industrirådet, Fællesrepræsentationen for Håndværk og Industri, Håndværkerrådet, Grosserer-Societetet, Provinshandelskammeret, De danske Handelsforeningers Fællesorganisation, De samvirkende Købmandsforeninger og de private banker, og så en eneste, der kan siges at repræsentere arbejderne og forbrugerne, nemlig Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Det er at sætte ræven til at vogte gæs at overgive sagerne til en kommission med en sådan sammensætning. Var der ikke grund til også at tage en lille bitte smule hensyn til forbrugerne? Det mener det ærede medlem hr. Weikop og hans partifæller ikke; det mener vi andre, og derfor kan vi ikke slutte os til forslaget om en kommission med en sådan sammensætning.

Hvad der iøvrigt står i det konservative forslag, er det meget vanskeligt at tage stilling til; det må undersøges langt mere indgående, end det er muligt ved en første behandling, men om det bliver os beskåret at være med til at foretage en undersøgelse, så vi er i stand til at udtale os, ved jeg ikke på nuværende tidspunkt.

Ministerens lovforslag er enslydende med den lov, vi vedtog for få måneder siden. Som jeg dengang sagde, anser jeg ikke denne lov for at være tilfredsstillende, selv om jeg ikke mener, vi kan undvære den, men jeg vil ikke benytte tingets tid til nu at gentage, hvad jeg sagde i foråret, det burde være i frisk minde; ellers kan man gøre sig bekendt med det i folketingstidende. Det syn, jeg havde på loven dengang, er stadig mit partis; skal der være tale om at forandre loven, bør man søge at forbedre den, og hvilke forbedringer det drejer sig om, har jeg som sagt gjort rede for, da vi sidst behandlede denne sag.

Men jeg vil imidlertid have lov til at komme med nogle andre bemærkninger på foranledning af denne hurtigt tilbagekommende behandling af vareforsyningsloven, i særdeleshed foranlediget af de voldsomme krav om en afvikling. Vi har i medfør af hele denne lovgivning en institution, der hedder direktoratet for vareforsyning. Det blev oprettet under navn af det erhvervsøkonomiske nævn i 1931, fortsatte i 1932—1940 som valutacentralen og fik derefter navneforandring til direktoratet for vareforsyning. Det administrerer import og eksport i samråd med erhvervsorganisationerne, såsom Grosserer-Societets komité, Provinshandelskammeret og en række andre erhvervs sammenslutninger.

Jeg har tidligere sagt, at jeg ikke anser denne sammenblanding af offentlig administration og private erhvervs virksomheder for ubetinget heldig, og denne mening opretholder jeg stadigvæk. Jeg ville foretrække, at de statsorganer, der havde med dirigeringen af erhvervslivet at gøre, var selvstændige og rådede over den fornødne absolut kvalificerede fagkundskab og ikke var henvist til at lade de pågældende erhvervs sammenslutninger administrere loven. Det giver nemlig ikke noget godt resultat. Mit parti har haft lejlighed til her i tinget at fremføre adskillige eksempler på, hvorledes det er de store erhvervs sammenslutninger, der dominerer, når det gælder fordelingen af materialer, importbevillinger o. s. v. Derfor er det ikke så heldigt, at man lader disse erhvervs sammenslutninger spille en så bestemmende rolle. Som jeg allerede har haft lejlighed til at nævne under første behandling af finansloven, har en mængde mindre industrivirksomheder i jern- og metalbranchen meget svært ved at få råvarer og halvfabrikata, fordi de bliver tildelt de store virksomheder, uanset at mange småvirksomheder laver særdeles nyttige ting. For at man ikke skal tage fejl, siger jeg, at jeg agiterer ikke her for, at mange småvirksomheder, der laver unyttigt kram af landets fattige materielbeholdninger, fortsat skal have tildelingen, men jeg finder det urimeligt, at småvirksomheder, som laver nyttige genstande, ikke skal kunne få tildelingen. Det er imidlertid sådan, at deres tildelingen falder helt bort eller er meget knappe, medens tildelingen går til de store virksomheder. Jeg har det indtryk, at dette i allerhøjeste grad sker, fordi erhvervs sammenslutningerne domineres af de store industridrivende, der har en så bestemmende indflydelse på fordelingen af råmaterialerne. I hvert fald er det et faktum, at direktoratet for vareforsyning administrerer eksport- og importfordelingen i samråd med disse organisationer.

Direktoratet for vareforsyning har et personale på ialt 1 360 personer. I 1947 var personalet på ca. 1 650 eller 300 personer større, og der foregår stadigvæk en personaleindskrænkning, for tiden i det væsentlige ved hjælp af den naturlige afgang, idet der altid er nogle, der søger bort af en eller anden grund eller er nødt til at opgive deres erhvervsarbejde. Men det er til visse tider sket på den måde, at man har afskediget folk, og hvis man giver sig til at afvikle i større målestok, vil der sikkert ske temmelig store afskedigelser.